

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת בראשית כ"ז תשרי ה'תשע"ג | גליון 524

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

וחיי עולם נטע בתוכנו

"והארץ היתה תהו ובהו וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" (א) אמרו חז"ל (סנהדרין צו.), **תנא דבי אליהו, ששת אלפים שנה הווי עלמא, שני אלפים תוהו, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח**, ובעוונותינו שרבו יצאו מהם מה שיצאו. ויש להקשות, מדוע דרשו חז"ל על אלפיים שנה הראשונות שהם בגדר תוהו, והם ריקים ושוממים מבלי כל, ורק כשהיה אברהם אבינו בן חמישים ושתיים שנה והחל לגייר אנשים ולעשות נפשות לעבודת ה' בחון, החלו אלפיים שנה של תורה. והלא באותם אלפיים דתוהו היו הרבה צדיקים וגדולים שקדשו את עצמם בעבודת ה', כפי שאמרו חז"ל (עירובין יח.), **שאדם הראשון היה חסיד גדול, וכיון שראה שנקנסה מיתה לעולם על ידו ישב בתענית מאה ושלושים שנה עד שהעלה גופו וזרי תאנה. והבל בנו שהלך בתומת ליבו. וכן חנוך בן ירד שהיה מתהלך בתמימות עם האלקים, ובנו מתושלח שבשבעת ימי הספדו נמנע ה' מלהביא את המבול. וכן נח שהיה צדיק תמים בדורו, ובנו שם הלא הוא מלביצק מלך שלם שהיה כהן לאל עליון (נדרים לח.), והיה יושב ועוסק בתורה בישיבה (ב"ר סג, ו) ושימש ככהונה גדולה ונבנה בית המקדש בתחומו (ב"ר כו ג), והיה מושלם עוד מיד בצאתו מרחם אמו, ונולד מהול (ב"ר מג, ו).**

אמרו חז"ל במדרש (שיה"ש"ר א ג), **"צָרוּר הַמִּזְדֵּי לֵי, מוהו "צָרוּר הַמִּזְדֵּי, רבי עזריה בשם רבי יהודה פירש את הפסוק באברהם אבינו, מזה המזר הזה ראש לכל מיני בשמים, כך אברהם ראש לכל הצדיקים. מדוע חז"ל לא כינו בתואר זה את אדם הראשון או את נח? זאת משום שלהם לא היה המשך וקיום למעשיהם, והצדקות פסקה מזרעם, מה שאין כן אברהם אבינו שהיה מצווה את בניו אחריו ללכת בדרך ה', לא פסקו הצדיקים מזרעו, ויש המשך וקיום נצחי למעשיו ולפעליו הטובים, וע"כ דוקא לו ראוי ומתאים הכינוי שהוא ראש לכל הצדיקים.**

ומזה נקח לקח להתעורר ולחזק עצמנו בחינוך הבנים, שיהיו נטיעותינו נטיעות של קיימא ולדורי דורות. וכל אדם צריך למסור את נפשו בתפילות ובמעשים כדי שחינוך בניו יצליח, ועי"כ יזכה שילכו בדרך התורה והטהרה ויצמחו לתפארת עם ישראל.

דברי הימים

כ"ד תשרי ג' ת"ד
בוטל יצה"ר
של ע"ז

בימי נחמיה בן חכליה, נתעורר לב העם על ידי מעשי עזרא הכהן הסופר, ואנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה, והשיבו את לב העם לה' אלוקיהם. **בעשרים וארבעה לחודש תשרי בשנת ג' ת"ד נאספו כל ישראל לירושלים, ויביום עשרים וארבעה לחודש הזה נאספו בני ישראל בצום ובשקים ואדמה עליהם. ויבדלו זרע ישראל מכל בני נכר ויעמדו ויתודו על חטאתיהם ונעונות אבותיהם. ויקומו על עמדם ויקראו בספר תורת ה' אלקיהם רבעית היום ורבעית מתודים ומשפחותיהם לה' אלקיהם" (נחמיה ט, א-ג). ומה נורא היה מראה התשובה שהיה באותה העת בירושלים. אלא, שאנשי כנסת הגדולה חששו לאחיהם שבגולה מפני יצר הרע המכשילים באלקי נכר. וינקם על מצלח הלזים ישוע ובני קדמיאל... ויעזקו בקול גדול אל ה' אלקיהם, והיו אומרים (יומא סט.) 'אוי ואבוי! הלא יצר הרע של עבודה זרה הוא זה שהחריב את המקדש ושרף את ההיכל והרג לכל הצדיקים, והגלה את ישראל מארצם, ועדיין מרקד בינינו, ואין בכוחנו להתגבר עליו ולנצחו עוד! כלום נתת אותנו לנו בשביל שנקבל בעבורו שכר, לא אותו אנו רוצים, ולא בשכרו אנו חפצים'. והיו מבקשים רחמים שימסר יצר העבודה זרה בידם, נפל להם פתק מהשמים שהיה כתוב בו "אמת". ישבו בתענית שלוש ימים ושלושים לילות ומסרו מן השמים את גורלו של יצר הרע בידי החכמים. יצא ובא היצר כגור אריה של אש מבית קדשי הקדשים.**

אמר להם הנביא לישראל: זהו היצר של עבודה זרה, שנאמר: (זכריה, ח) **"ויאמר זאת הרשעה".** כאשר תפסוהו נשמטה שערה משערו, והרים קולו, והלך קולו ארבע מאות פרסה. אמרו: איך נעשה? שמא חס ושלום מרחמים עליו מהשמים. אמר להם הנביא: זרקוהו בסיר של עופרת, וכיסו פיו בעופרת שעופרת מעכבת את הקול מלצאת (רש"י), שנאמר (זכריה, ח) **"ויאמר זאת הרשעה וישלף אתה אל תוף האופה וישלף את אבן העופרת אל פיה".**

השיעור השבועי

מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל רח' שבט בנימין 34 רובע י"ב אשדוד

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע ואת דבר התורה היומי

מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א | להרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

ניתן להקדיש את העלון לברכה, לישועה או לעילוי נשמת, לפרטים 08-8679897

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	ירושלים
18:25	17:45	16:34	ירושלים
18:22	17:47	16:50	ת"א אשדוד
18:20	17:45	16:40	חיפה
18:22	17:47	16:50	ב"ש

ודבק באשתו

"ודבק באשתו והיו לבשר אחד" (ב. ד.) מתחת לכסא הכבוד קיים היכל שבו גנוזות הנשמות עד שמגיע זמןן לרדת לעולם. עבור מה ממותינות אותן נשמות, מדוע לא ירדו נשמות אלו מיד עם בריאת הגוף לעולם הזה? בספר "שפע טל" כתוב, כי כל נשמה שברא הקב"ה כוללת בתוכה נשמת זכר ונקבה, גוף הזכר וגוף הנקבה אינם נבראים באותו פרק זמן, לעומת זאת הנשמה היא נשמה אחת. לכן, בהגיע היום שהנשמה צריכה לרדת לעולם היא יורדת להיכל הנשמות, שם נפרד החלק הזכר מהחלק הנקבה וחלק אחד יורד לגוף פלוני, ואילו החלק השני ממתין ומצפה בהיכל הנשמות עד שמגיע עיתו לרדת לעולם.

במשך כל תקופת הילדות והבגרות חיים שני חלקי הנשמות כשהם לבד, ובהגיעם לפרקם, קיים דחף ורצון פנימי של האדם לחפש את בת זוגו, או אז נכנסים האיש והאשה מתחת לחופה ומתאחדים שוב על ידי חופה וקידושין, זהו חיבור של שתי חלקי הנשמה, כפי שנאמר "ודבק באשתו והיו לבשר אחד". על כך כותב הראב"ד בהקדמה לספרו "בעלי הנפש" ועל כן ראוי האדם לאהוב את אשתו כנפשו, ולכבדה ולרחם עליה ולשמרה כאשר ישמור אחד מאבריו. כיצד יבואו בני הזוג לאהוב זה את זה? בספר "ראשית חכמה" (שער האהבה פרק א) כתוב, כי אהבת אדם לחברו הוא ע"י הנפש כי רצון הנפש היא האהבה. ואנ"פ שהגופים נחלקים ונפרדים זה מזה, הנפש של זה וזה היא רוחנית והרוחנית אינו נפרד... ובהיות הנפש של חבר אחד מעורר רצונה לאהוב את חברו גם חברו יתעורר נפשו ויאהב אותו ויהיו שני הנפשות אחד, עכ"ל. ובפרט כשמדובר בנשמה אחת נשמת האיש והאשה שחצובה היא ממקור אחד, ודאי יוכלו האיש והאשה לעורר את רצונם לאהוב האחד את השני, ולחוש את אחדות נשמתם. מפליא לראות שכאשר קיים קשר עמוק בין אנשים ובפרט בין בני זוג יכולים הם לחוש ולחשוב יחד על אותו דבר אף אם הם לא שהו באותו זמן אחד ליד השני, וזאת כי אחדותם היא בנשמתם והיא רוחנית.

הפסוק משתמש בלשון מיוחדת של דבקות "ודבק באשתו" אולם, כאשר שני חלקים נדבקים הרי הדבק המחבר ביניהם הוא גם המפריד בינותם, ולכן השלים ואמר "והיו לבשר אחד" שיהפכו להיות אחד ממש. ידוע ומפורסם הסיפור על הצדיק רבי אריה לוי זצוק"ל שהלך עם אשתו לרופא וכאשר שאל הרופא את אשתו מה כואב לה? ענה הצדיק רבי אריה - כואבת לנו הרגל... סיפור זה מלמד אותנו כי הנישואין מאחדים בין שני אנשים שאמנם היו זרים זה לזה, אך נשמתם היא אחת ונחצבה ממקום אחד.

"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" (ב. ד.). אמרו חז"ל (מנחות כט, ב) אל תקרי "בהבראם" אלא בה"א בראם. הצדיק רבי יאשיהו פינטו זצוק"ל כותב בספרו "צדור הכסף" (דרוש יא), מלת ה"א נגזרת בג' דרכים, או ב-א' - ה"א, או ב-י' - ה"י, או ב-ה' - ה"ה, וצירוף שלשתם (הא-ה-ה) עולה א"ל, וזהו "חֶסֶד אֶל כָּל הַיּוֹם" (תהלים נב, ג), שעולם הזה שנברא בה"א, בחסד יבנה.

ואם תמנה נוטריקון א"ל במילואו (אלף-למד), עולה קפ"ה, ושם ההויה עולה קפ"ו כמנין מקו"ם, באופן זה, י' פעמים י' הם ק', ה' פעמים ה' הם כ"ה, ו' פעמים ו' הם ל", ה' פעמים ה' הם כ"ה, נמצא כל שם ההויה עולה מקו"ם. וזה שאמרו הוא מקומו של עולם (מדרש תהלים צ, י), כי העולם הזה שנברא בה"א ועולה צירופו א"ל, עולה מילואו מקו"ם עם הכולל.

ועוד יש לרמוז, עולם הזה נברא בה"א, כי ה"א במילוי ה' - ה"ה עולה עשרה, כנגד עשרה מאמרות שנברא העולם (אבות ה, א), או כנגד עשרת הדברות שהם קיומו של עולם. וה"א במילוי א', וה"י במילוי י', עולים כ"א כמנין אה"ה, לרמוז כי בזכות י' הדברות אמר הקב"ה אהיה לישראל בעת צרתן, שאמרו חז"ל (ברכות ט) על הפסוק (שמות ג, ד) "אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה", אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור להם לישראל, אני הייתי עמכם בשעבוד זה ואני אהיה עמכם בשעבוד מלכויות.

ברמאות

בראשית, ברא אלקים, את השמים, ואת הארץ (א, א)

אמרו חז"ל, בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במידת הדין, ראה שאינו העולם מתקיים, הקדים מידת הרחמים ושתפה למידת הדין. כאשר פקד הנביא ישעיה על חזקיה המלך "ויאמר אליו בה אמר ה' צו לבייך כי מת אתה ולא תחיה" (מ"ב כ, א) דרשו חז"ל (ברכות י), מת אתה בעוה"ז ולא תחיה לעוה"ב. תמה חזקיה המלך על העונש, ענה לא ע"כ ישעיה הנביא 'משום שלא עסקת בפריה ורביה'. הצדיק רבי משה טייטלבוים זצוק"ל בעל ה"ישמח משה" (פרשת אחרי) שואל, ודאי ידע חזקיה "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ), אך הצדיק לו חומר הדין ולכן תמה על כך, מדוע הגיעני עונש בה חומר להיות אבוד משני העולמות. כיצד אם כן עונה תשובתו של הנביא 'שלא עסקת בפריה ורביה' על שאלתו? ותיקן על פי יסודו הנפלא של "בעל העיקרים" (מאמר ד) שלפי שורת הדין בבוא הבורא לשלם שכר לבריותיו על מעשיהם הטובים ולהענישם על חטאיהם, ראוי היה העונש להיות נצחי והשכר זמני, אלא שברוב טובו וחסדו שהוא "רב חסד" מנהיג הוא כביכול את עולמו במידת הרחמים, ומשום כך השכר נצחי והעונש זמני, ומצינו למדים כי מידת הרחמים עניינה קיום העולם! ולכן המבטל מצוות "פריה ורביה" ואינו עוסק בקיום העולם, ראוי להענישו במידת הדין ועונשו נצחי בעוה"ז ובעוה"ב, ומתוך כך מובנת תשובתו של הנביא 'משום שלא עסקת בפריה ורביה' וביטלת קיומו של עולם, אין משוא פנים בדין ועונשך לעוה"ז ולעוה"ב.

ויברך אלקים את יום השביעי (ב, ב)

דרשו חז"ל (ב"ר יא, ג), ברכו במאור פנים, אינו דומה מאור פניו של אדם בחול כמאור פניו של אדם בשבת. בשמחת הנישואין בכל שבעת ימי המשתה, אין מברכים אלא רק כשיש פנים חדשות, מלבד בשבת קודש בה מברכים שבע

ברכות גם אם אין פנים חדשות. בעל השפת אמת נותן טעם בדבר, זאת משום שבשבת מקבל כל אדם מאור פנים אחר, וממילא כל אחד ואחד הוא פנים חדשות, שכן אין מאור פניו של אדם בשבת כבחול.

ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל (ג, יט)

דרשו חז"ל (ב"ר י"ט י"ב) א"ר אבא בר כהנא, ואכלתי אין כתיב כאן, אלא ואוכל, אכלתי ואוכל. אמר רבי שמעון בן לקיש, אדם הראשון לא נטרד מגן עדן עד שחירף וגדף, הדא הוא דכתיב (ישעיה ה' ב) "ויקו לעשות ענבים ויעש באשמים". שואל האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א בספרו "דברי יאשיהו" יש להבין איך ירד אדם הראשון ממדרגתו הרמה והנעלה, שאמרו חז"ל שאדם הראשון היה נרו של העולם (ירושלמי שבת פב), והוא תכלית וסיבת בריאת העולם, ששיעור קומתו הרוחנית היתה ממלאת את כל העולם. היאך כפר בטובתו של מקום ועבר על מצוותו, עד שנטרד מגן עדן ואיבד את מעלתו ודרגתו הראשונה?

ונראה לבאר עפ"י מה שאמרו חז"ל (ב"ר י"ט ג) עה"פ (ג, ב) "נתאמר האשה אֶל הַנָּחַשׁ", והיכן היה אדם באותה שעה, אבא בר קורייא אמר, נתעסק בדרך הארץ וישן לו. ולמדים אנו מדברי חז"ל אלו, שתחילת הקלקול היה במה שאדם הראשון ישן, ואמנם בפשטות כוונת דברי המדרש היא, שאדם הראשון ישן ממש כפשוטו, אבל בסוד הדברים רמזו לנו חז"ל שאדם הראשון עמד ועצר מעלייתו ובעבודתו הרוחנית, וזה כוונת דבריהם שאדם הראשון ישן לו. וכיון שעצר לרגע את התקדמותו ועלייתו, מצא הנחש שהוא הס"מ מקום זמן לבוא ולהחטיא את האשה שתאכל מעץ הדעת. אך אם אדם הראשון אחרי שעסק בדרך ארץ ובקיום העולם לא היה ישן ולא היה עוצר את עבודתו הרוחנית, לא היה הנחש יכול להחטיא את האשה. ויסוד זה צריך האדם לחזק ולבצר בעצמו, כשהאדם עומל ועושה את עבודתו הרוחנית בלא כל הפסקות, חכמתו ומעלותיו מתקיימות בידו, אבל אם מסיח את דעתו אפילו לרגע מחובתו ועוצר מהתמדת עבודתו, מביא חורבן והרס לכל מה שעמל, ויכול להתדרדר לשאול תחתית.

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם (ב, א). אמרו חז"ל (שבת ק"ט):

אמר רב המנונא, כל המתפלל בערב שבת ואומר וַיְכַלּוּ, מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. בליל שבת אומרים ג' פעמים "וַיְכַלּוּ". פעם אחת, בתפילת הלחש להזכיר מעשה בראשית בתפילה, ופעם שניה לאחר התפילה, משום יום טוב שחל להיות בשבת שאין אומרים בשבת זו "וַיְכַלּוּ" בתפילה, ולכן צריך לאומרו לאחר התפילה, ומשום שבת זו תקנו לומר כן בכל השבתות. וצריך לאומרו בקול רם ובעמידה. משום שבאמירה זו אנו מעידים עדות להקב"ה במעשה בראשית, ודין עדים בעמידה (ש"ע ערסח ומ"ב ס"ק ט). ומשום כך כתב המ"ב (שם), שיש להדר לאומרו בציבור.

יחיד המתפלל תפילת ערבית, יש אומרים שאין צריך לחזור ולומר "וַיְכַלּוּ" אחר תפילת הלחש ויש אומרים שצריך לחזור אלא שאין צריך לאומרו מעומד, וטוב שגם היחיד יחזור ויאמר "וַיְכַלּוּ" אלא שלא יתכוון לשם עדות, שאין עדות ביחיד, אלא כקורא בתורה (מ"ב שם).

ומדוע יש לחזור פעם שלישית ולומר "וַיְכַלּוּ" גם בקידוש? כתב הטור (סי' רע"א והובא במ"ב) שאע"פ שכבר אמר "וַיְכַלּוּ" בתפילה וכבר העיד על בריאת שמים וארץ, חוזר ואומרו שוב בקידוש כדי להוציא בניו ובני ביתו. ואם שכח ולא אמר "וַיְכַלּוּ" בקידוש, צריך לאומרו על הכוס אפילו באמצע הסעודה (מ"ב שם).

בהגהות מיימוני פרק כ"ט הביא טעם אחר בשם מדרש שצריך לומר ג' פעמים "וַיְכַלּוּ" כנגד ג' פעמים "אֲשֶׁר" שנאמר בפסוקי "וַיְכַלּוּ". ובספר "הגדת מהרי"ץ" כתב לבאר את הדברים מהי מעלת ג' פעמים "אֲשֶׁר"? ונראה כמאמר משה (במדבר יד, ז) "וַעֲתָה יִגְדַל נַא כַּח ה'", כי ישראל שעושים רצון בוראם הם מוסיפים כח בגבורה של מעלה (אי"כ"ר א ג), ומצינו לשון "אֲשֶׁר" במסכת שבת (פ). 'ומנלן דהסכים הקב"ה על ידי משה שנאמר (שמות לד, א) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה פֶּסַל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים כְּרֵאשִׁימִים... אֲשֶׁר שִׁבְרַתְ" שאמר לו יישר כחך ששיברת'. אף אנו באמירת "וַיְכַלּוּ" מאשרים כוחו ואומרים יישר כח ובוה מוסיפים כח בפמליא של מעלה, ובוה מכוון לדברי רב המנונא שאמר מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה. ומה שאומרים כן ג' פעמים הוא לחזק העניין.

פניני דברי יאשיהו

לְפֶתַח חֲטָאֵת רִבְצִי

"לְפֶתַח חֲטָאֵת רִבְצִי" (ד, ז), ה"חטאת" רובצת וממתינה "לְפֶתַח" שיפתח האדם כדי להכניס בו את החטא הראשון, ואפילו שיהא חטא זה קל שבקלים, רק חריגה קלה מתקנה רחוקה שתקנו חכמים. בכל זאת הוא שורש החטא כולו, ולפתח זה "רִבְצִי" היצר הרע וממתין לאדם שיפתחנו, על מנת שיכניס בו את ה"חטאת" כולה. וזה מה שמדגישה התורה הק' ומלמדתנו לימוד לדורות, ומיד בפתיחת סיפור פרשת חטא אדם הראשון אנו למדים שהנחש היה ערום, ללמדנו שהמפתח להבין את סוד החטא הקדמון, היא הידיעה וההתבוננות בערמתו של הנחש הקדמוני, ובכדי שנוהר ונשמר מתחבולותיו, שהרי הנחש הוא היצה"ר הוא מלאך המוות, ואף עלינו בא בתחבולותיו, ושומא עלינו לדעת את ערמתו ופקחותו כדי להשמר ממנה. ועיקר עבודת היצר היא לתקוע את היתד הראשונה, ולקנות לו משכן בלב האדם, ובתחילה היצר מוכן 'להתפשר' על עבירות קלות, וגורם לאדם לחטוא באיסורים קלים, בכדי שיצליח לקנות אחיזה בלב האדם. ואח"כ מעמיק ומשריש את אחיזתו עד שאי אפשר לאדם כמעט להחליץ ממנה. דווקא כעת אחרי הימים הגדולים וההתעלות, היצר מתאמץ להחטיא את האדם ולגרום לירידה הראשונה שאחרי ההתעלות הגדולה. ואם האדם לא ישמור את עצמו ויפול ברשת יצרו, יביא על עצמו חורבן רוחני לכל השנה כולה, שכאמור מהחטא הראשון ומהירידה הראשונה, באים ונמשכים כל החטאים והירידות כולן.

רבי יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה זצוק"ל, בעל 'התולדות' - כ"ד תשרי ה'תקמ"ב

שאירע באותה השנה, על רב תלמיד חכם שנזדמן לו לכעוס על שואב המים של העיירה עד כדי שסתרו לו על לחיו, אלא שלאחר מכן ניחם הרב על מעשהו ולא ידע דרך תשובה. סיים הבעש"ט ואמר, עד היום מחפש אותו הרב תיקון לחטאו, אם יבוא לפני אסדר לו סדרי תשובה וחטאתו תכופר. הבין רבי יעקב יוסף כי הדברים כוונו אליו, כי כן היה המעשה עימו באותה השנה, ומיד ניגש אל הבעש"ט וביקש כי יורהו דרך תשובה. מאז אותו מעשה הפך רבי יעקב יוסף לתלמידו של הבעש"ט ומגדולי חסידיו. לאחר שהפך רבי יעקב יוסף לתלמיד הבעש"ט רדפוהו בני עירו עד שנאלץ לעזוב את המקום ועבר לאחר פרק זמן לקהילת נמירוב שם כיהן כרב המקום במשך ח"י שנים, באמצע כהונתו בנמירוב הסתלק לישיבה של מעלה רבן של ישראל הבעל שם הקדוש. רק אז עבר רבי יעקב יוסף לקהילת פולנאה עליה נקרא שמו רבי יעקב יוסף מפולנאה. בעת כהונתו בפולנאה הדפיס רבי יעקב יוסף את ספרו 'תולדות יעקב יוסף' והוא היה הספר החסידי הראשון שהודפס, ובו הובאו קרוב לשלש מאות אמרות קודש מפי הבעל שם טוב. מלבד ספר זה, חיבר רבי יעקב יוסף גם את הספר 'צפנת פענח' ואת הספר 'בן פורת יוסף'. ביום כ"ד בתשרי בשנת ה'תקמ"ב (לערך) נתבקש רבי יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה זצ"ל לישיבה של מעלה, זיע"א.

לאורם נלך

רבי יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה זצוק"ל ידוע בכינוי 'התולדות' על שם ספרו הנודע 'תולדות יעקב יוסף'. הצדיק רבי פנחס מקוריץ זיע"א חברו ובן גילו של הבעל שם טוב, היה אומר: "כל הספרים החדשים אינם עפ"י אמת לבד ספרי הרב דפולנאה שאין ספר כמותם בעולם, וספר אור החיים לרבי חיים בן-עטר". עוד היה רבי פנחס אומר שאחת הדרכים להתגבר היצר הוא עיון בספר 'תולדות יעקב יוסף' שמקורו בגן עדן והוא סגולה לביטול היצר הרע. אף הסבא משפולי היה מייעץ להניח את הספר מתחת למראשותיו של חולה לשם סגולה לרפואה. שנת ומקום לידתו של רבי יעקב יוסף אינם ידועות, טרם התקרבותו לבעש"ט שימש כרב ואב"ד בעיר שרהורוד שפודוליה בדרום פולין. בספר 'דור דעה' מסופר כי באחד ממסעותיו של הבעש"ט, הגיע הבעש"ט אל העיר בה כיהן רבי יעקב יוסף כמרא דאתרא, בני העיר שמחו על בואו של הבעש"ט לעירם, רבי יעקב יוסף שהתנגד לדרך החסידות סרב להקביל את פניו. אך לאחר שהשמיעו לו את דברי התורה הנפלאים מפז שנאמרו מפיו של הבעש"ט בשבת קודש. חמוק רבי יעקב יוסף אל תוך בית המדרש ברדת החשכה והצטרף לסעודה שלישית אותה ערך הבעש"ט. הבעש"ט שידע ברוח קודשו כי רבי יעקב יוסף סמוך על שולחנו החל מספר מעשה

מאמר החכם

"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים", יסוד ההצלחה של האדם בכל עסק ובכל ענין, אם בראשיתו יזכור וידע שאת הכל בְּרָא אֱלֹהִים, ושכל ההצלחה היא בברכת ה'.

זכות חומש בראשית

היקר, והוא הסכים עם בנו וליווהו עד פתח הבית כשהוא נפרד ממנו לשלום, ומביט אחריו עד שנעלם מעיניו...
הדרך היתה נהירה לילד, תוך דקות מספר כבר היה אמור להגיע להצטלבות הדרכים ומשם קצרה הדרך עד לבית המדרש. אלא שאז באופן לא קרוא עבר במקום שליח של המושל הערבי כשהוא רכוב על סוס אביר, הילד שנרתע משעטת הסוס פנה לצדי הדרך והסתכל על הפרש בעיניו קמות. תואר פניו הנאה של הילד שבה את לב השליח ובהחלטה אכזרית הוא החליט לאמצו לו לבן. מיד תפס השליח הערבי בילד העלה אותו בכוח על גבי הסוס וכך רכב עימו והביאו אל ביתו.
לעת ערב בשעת שקיעת החמה, המתין האב בצפייה לבנו האהוב שאמור היה לשוב מבית המדרש, משראה האב שבנו אינו שם, פנה לבית המדרש להקביל את פניו, כאשר הגיע לבית המדרש ולא ראה את בנו, פנה אל המלמד ושאלו 'היכן בני ששלחתי אליך ללמוד?', המלמד שלא ראה את הבן באותו יום התפלא על השאלה ומיד ענה 'איני יודע, בנך לא בא היום ללמוד!'. תשובה זו הכתה את האב הזקן בתדהמה, והוא החל צועק ובוכה. האב הזקן פנה אל הדרך בה היה אמור בנו לעבור באותו יום ושאל את העוברים ושבים שמא ראו את בנו בדרך, משהשיבו לו בשלילה חזר לביתו והיה הוא ואשתו צועקים ובוכים עד שעלתה שוועתם למרום, באותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקב"ה עליהם...
בבית המושל הערבי רבתה התכונה, המושל לקה בחולי קשה וציוה על עבדיו להביא לפניו את ספר הרפואות, מיד חיפש עבדיו אחר הספר וכשמצאוהו נהפך הספר בידם לחומש בראשית ולא היו יכולים לקרוא בו. האיץ בהם המושל לקרוא לו מתוך הספר, במבוכתם הרבה אמרו לפני המושל כי נדמה להם שספר זה נכתב בכתב של יהודים. בהוראת המושל חיפשו אחר יהודי שיקרא להם מהספר ולא מצאו, ואז נזכר השליח הערבי בילד שבביתו ואמר למושל 'עברתי היום בעיר של יהודים וגנבתי ילד יהודי שמא ידע הוא לקרוא מתוך הספר?', מיהר השליח אל ביתו והביא את הילד היהודי אל המושל. אורו עיני המושל כשראה את הילד והוא פנה אליו ושאלו 'שמא יודע אתה לקרוא בספר זה?', כאשר ראה הילד את חומש בראשית צעק ובוכה ונפל מלוא קומתו ארצה. הרגיעו המושל ואמר לו 'אל תירא ממני, לא אעשה לך כל רע'. ענה לו הילד ואמר 'איני ירא ממך, אלא בן יחיד אני לאבי ואימי ונתנתי ה' להורי לזאת יזקנתם, ולימדיני אבי ספר זה. יודע אני היטב לקרוא בספר זה', מיד פתח את הספר וקרא בקול מתוק וצלול מ"בְּרֵאשִׁית" ועד 'וַיִּבְלֵוּ'. לכשסיים ביקש ממנו המלך לשמוע את פירושם של המילים, וכך בחכמה ובתבונה פירש לו הילד את גודל מעשה הבריאה ותוקף גדולתו של בורא העולם, תוך כדי הדברים הוטבה הרגשתו של המושל וחוליו סר ממנו. אמר לו המושל 'רפואה באה לי על ידך, שאל ממני כל שתחפוץ ואתן לך', ענה לו הילד 'איני חפץ בדבר, רק שתחזירני לאבי ולאמי'. נתן לו המלך זהב ומרגליות ושלחו בכבוד גדול לביתו. באותה העת היו הוריו נתונים בצער ובתענית, הדפיקות שנשמעו על דלת ביתם הקפיצו את לבבם הדוו, ומיד לכשראו את בנם נתנו שבח והודיה לבורא העולם.

חצר בית הכנסת היה ריק ושקט, כל הנערים היו ישובים בהיכל בית המדרש, מאזינים בדריכות מלאת ציפיה לדברי רבם, שהשכיל לשזור את דברי התורה במשלים ובמאמרים מלאי חן המותירים את טעמם המתוק גם שעות ארוכות לאחר הלימוד. ליד שער בית הכנסת עומד כדרכו בכל יום איש זקן כבן שבעים, ממתין היה לסיום יום הלימודים, עת יצאו הנערים בצהלה מבית הכנסת בדרכם לביתם, או אז היה עוצר את הנערים ומחבקם ומנשקם ומבקש מכל אחד מהם 'לדי תביב, אמור לי פסוק!' והיה הילד אומר את הפסוק אותו למד באותו יום, והזקן לא ידע את נפשו מרוב התרגשות, וכך היה עובר מאחד לשני, ושמע את אשר למדו באותו יום, ודמעות רותחות היו זולגות על לחייו, תוך כדי שהוא מברכם ואומר להוריהם 'אשריכם שזכיתם לבנים עוסקים בתורה'. וכך כמדי יום היה שב לביתו המפואר שם המתינה לו רעייתו המסורה, שידעה את צערו והבינה לליבו, הן הבורא לא חנן אותם בבנים, אמנם ניחווה הם בעושר רב וחיו בהרחבה והרווחה, אך אין בכוח העושר לספק את האושר הטמון בבנים צדיקים ויראי ה'. באחד הימים, חזר הזקן כשבליבו החלטה נחושה, הוא פנה את רעייתו הצנועה ואמר לה 'אוי לנו, שאת כל נכסיו ינחול איש זר! רצוני לפזר את הממון בין תלמידי החכמים שבעיר, לפחות יהי חלקנו עימם לעולם הבא'. שמחה האשה במחשבתו של בעלה והיתה עוזרת לו לחלק את כספו בין משפחות תלמידי החכמים. ולא ידעו שמעשיהם עוררו רעש גדול בהיכלו של מלך מלכי המלכים... שנה חלפה, ואותו זקן זכה בברכת ה' ובן נולד לו לזקוניו, יכלה הדיו לתאר את ההתרגשות שאחזה בו וברעייתו, כוחותיהם נמסכו חזרה במוותניהם ורוח רעננה וצעירה נכנסה לביתם. הם טיפלו בילדם הקט במסירות אין קץ, כרכרו סביבו ולא מצאו לעצמם מנוח עד שנתנו לו את כל צרכיו. גדל הילד והיה יפה תואר ויפה מראה, תואר פניו וחכמתו החיננית כבשה את לב כל רואיו, והיטבה להוריו רוב נחת. הימים חלפו ועברו והגיע יום הולדתו החמישי של הילד הענוג, ליום זה חיכה אביו בכל ליבו הוא הרכיבו על כתפו והובילו ברון גיל לבית המדרש. בכל מאווד רצה שבנו יחל ללמוד ולעסוק בתורה. הוא פנה אל המלמד ושאל 'באיזה ספר יחל בני ללמוד היום?', המלמד שהבין את התרגשותו של האב ענה לו 'כל הילדים המתחילים את לימודם, מתחילים בחומש ויקרא'. לא מצא חן הדבר בעיני האב הזקן ואמר למלמד 'חפץ אני כי יתחיל בני בחומש בראשית, שהוא כולו לשבח להקב"ה'. הסכים עימו המלמד וכבר באותו היום החל ללמד את הבן בחומש בראשית, והיה הילד חוזר על הפסוקים בעיניים בורקות ובשפתיים דולקות. יום יום היה האב הזקן מרכיב את בנו עד לבית המדרש, וחוזר לקחתו לבית כשכל הדרך הוא רווה נחת מהבן יקיר שלו, שהיה חוזר בדרכו באוני אביו על פסוקי בריאת העולם במתיקות רבה ובהבנה עמוקה.
באחד הימים, ראה הבן שאביו מתאמץ בהבאתו אל בית המדרש, נכמרו רחמיו עליו ואמר לו 'אבא, עד מתי תישא אותי על כתפך להביאני לבית המדרש?!', גדול אני ויודע את הדרך, תן לי ואלך בעצמי. הביט בו אביו בעיניו הטובות, ליבו גאה משמחה על אוצרו

ומבשרי אחזה אלוה

הנקראים 'טסיות', טסיות הדם מהוות כשש אחוז ממכמות הדם. כאשר העור נחתך, הטסיות נצמדות למקום החתך ומפרישות חומרים שתפקידם לרז את קרישת הדם באיזור החתך.
בגרעין של רוב התאים מתאי גופנו, נמצא סליל שבתוכו מוצפן החומר התורשתי הפרטי של כל אחד ואחד מאיתנו - הנקרא **דנ"א**. הדנ"א בנוי בצורת סליל ומקופל מספר פעמים ומאוחסן בתוך חלל של מאית המילימטר. אם נמתח כל סליל כזה הוא יגיע לאורך של כ-2 מיליארד ק"מ!
תאי העצב הם התאים היחידים שאינם משכפלים את עצמם, הם מזדקנים ומתים. 70% מכלל תאי העצב נמצאים במוח, והם מהווים 98% מתאי המוח!, מרגע הלידה ישנם במוח **מאה מיליארד תאי עצב!** המתעבים עד גיל הבגרות. הפלא הוא שהמוח המרוכז בכל כך הרבה תאי עצב - נטול הרגשה לחלוטין, כך שניתן לנתח את המוח ללא כל הרדמה, וללא כל תחושת כאב.
כתוב בספר "תכלית האדם" עליו אמר הבורא ית"ש "נְעִשָׂה אֶדָם בְּצַלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ" והוא תכלית כל הברואים וסוף מעשה במחשבה תחלה ועל כן הוא אחרון לכל הברואים. וכמו שהוא אחרון ל**כל הברואים כן הוא מורכב יותר מכולם!**

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ" (א). כו). ה"חזון איש" בספרו "אמונה ובטחון" מכנה בלשונו הנפלאה את גוף האדם בשם "המכונה הנקראת אדם". גוף האדם המורכב והמופלא, הפועל באופן שלא יאמן, מורכב מ-24 יסודות עיקריים העשויים מחומרים כה פשוטים וזמינים, שעלותם הכוללת מגיעה סך הכל - למספר דולרים בודדים. 70% מגופנו עשוי מים הדומים בהרכבם למי ים, המים עשויים ברובם מיסוד החמצן המרכיב כ-65% ממשקל הגוף. ה**סידן** מהווה אחוז וחצי ממשקל הגוף ברובו הוא נמצא בשלד ובשיניים. ואילו ה**ברזל** מהווה 0.1% ממשקל הגוף - **כארבעה גרם!** בגוף האדם קיים קורט נחושת, קורט אבץ, וקורט בדיל.
כמאה טריליון תאים קיימים בגוף, ביכולתו של כל תא לשכפל את עצמו במהירות רבה, תהליך השכפול הוא חלק מהתחדשותו המתמדת של הגוף, במהלך כל דקה מתים בגוף האדם **כמאה אלף תאים** ומוחלפים בחדשים. הדם מהווה כשבעה אחוזים ממשקל הגוף, גוף האדם מכיל **שלושים טריליון** תאים של כדוריות דם אדומות. בכל יום מתחלפים 200 מיליארד תאי דם אדומים. לו יצויר כי ניתן היה לערום את כל כדוריות הדם האדומות זו על גבי זו היה ניתן להגיע לגובה של 60,000 ק"מ! בתוך הדם קיימים שברי תאים

08.852.0.852 אקאב